

MINNESANTECKNINGAR:

DEN HALLÄNDSKA ÖVERENSKOMMELSENS NÄVERKSGRUPP, 24 OKTOBER 2023

Närvarande: Rebecca Nordström, Staffan Carlsson, Sandra Hidgård, Leif Andersson, Marita Johansson, Yvonne Danielsson, Bo Westman, Gerd Pontén, Malin Nedomysl, Maritha Johansson, Lisa Hansson och Camilla Frejd (digitalt).

TILLBAKABLICK PÅ HÖKS OLIKA FASER, VAD VI LÄRT OSS OCH HUR VI TAR DET VIDARE

Rebecca Nordström beskrev den process som varit kring Överenskommelsen från 2015 och fram till idag. Sammanfattningsvis kan man se en förskjutning från ett uttalat syfte om att synliggöra den idéburna sektorns insatser för social hållbarhet, till fokus på samverkan i bred bemärkelse, till att landa i operativ verksamhet baserat på kortare handlingsplaner och krishantering. Anledningen till att arbetet förskjutits under åren tros bero på att det har uppstått olika behov över tid och det har funnits önskemål om att arbeta mer konkret och "begripligt". Trots förskjutningen kan man se att framsteg och förflyttningar gjorts på flera strategiskt viktiga områden.

Gruppen lyfte flera saker att ta med sig i arbetet med den nya versionen av HÖK:

- Tydligt definiera uppdraget för att undvika uppdragsglidning och att arbetet tappar sin riktning.
- Möjliggör för fokus/arbetsgrupper där det är möjligt att lyfta och hantera sakfrågor på operativ nivå.
- Använd den regionala utvecklingsstrategin som gemensam utgångspunkt. Eftersom den är framtagen i samverkan så blir den en naturligt och stabil riktning.
- Vägvalet om vi ska ha tyngdpunkten på det operativa eller strategiska ska påverka sammansättningen av nätverksgruppen. Då kommer alla in med samma bild över vad gruppen ska diskutera.
- Det blir viktigt hur verksamheten formuleras. Eftersom vi är överens om att samverkan är bra så behöver arbetet handla om att stärka snarare än påverka. Det ena kan ge det andra ändå. Det skulle dessutom göra arbetet öppnare och mindre beroende av att en specifik part agerar på det ena eller andra sättet. Fokus hamnar mer naturligt i "vad" och "varför"-frågor än i "hur".
- Det är viktigt att inte fastna i hinder och bekymmer som kan uppstå. Pratar vi gott om vårt arbete och visar goda exempel så skapar det en mer positiv syn på arbetet och vad som går att uppnå.

På samverkanskonferensen kommer det att hållas en workshop om det fortsatta arbetet. Till våren skickas det ut en enkät till alla parter och det tas fram en remissversion. Efter remissrundan kommer ett nytt förslag att tas fram och presenteras på 2024 års samverkanskonferens. Parterna kommer kunna boka processledaren för diskussioner kontinuerligt under hela processen. Den nya versionen ska börja gälla 2025.

SAMVERKANSKONFERENSEN 9 NOVEMBER

9 november hålls samverkanskonferensen "Vi kan väl prata om det?". Konferensen knyter ihop insatserna som gjorts för att synliggöra engagemangets roll och förutsättningar. En första workshop kring framtagandet av en ny version av HÖK efter 2024 sker också som en del av programmet.

För den som inte anmält sig ännu, görs det här: <https://simplesignup.se/event/208797> Sista anmälningssdag är 1 november.

Dialogfrågor till samverkanskonferensen

På samverkanskonferensen är det dialogerna som ska stå i centrum. Konferensens tema kring engagemang och den nya versionen av HÖK innebär att det kommer hållas två dialoger. Nedan följer inramning och frågorna som kommer ställas till grupperna.

Engagemang - Samverkanskonferensen lyfter upp ett exempel på hur en del av föreningslivet – fackföreningsrörelsen – har gått igenom en strukturomvandling i synen på det ideella engagemanget. Det har lett till att det finns 100 000 färre förtroendevalda än år 1995 och innebär att fackföreningsrörelsen arbetar på ett helt annat sätt idag. Kanske är fler föreningsområden på väg i samma riktning?

Dialogfrågor:

- Hur skulle det påverka samhället om politiska partier, intresseorganisationer och aktivitetsföreningar skulle genomgå en liknande strukturomvandling?
- Hade din organisation kunnat fungera på samma sätt idag om organiseringen för engagemang förändrades? Hur hade det påverkat organisationens ändamål?

HÖK efter 2024 – Överenskommelsen har funnits sedan 2019. Då var syftet att skapa ett samhälle präglad av tillit, dialog och förståelse för våra olikheter och skulle uppnås genom att processer skulle initieras, stöttas och följas upp. Basen var överenskommelsens principer för samverkan och åtgärdsplaner kopplade till varje princip. Med några års arbete kan vi konstatera att principerna och åtgärdsplanerna fått en betydligt mindre plats i överenskommelsesammanhang än vad den ursprungliga avsikten var. Istället fick handlingsplaner som togs fram i dialogform på samverkanskonferenserna en större plats. Det har lett till att överenskommelsen lättare kan möta snabbt ändrade behov, men samtidigt gjort att det löpande strategiska arbetet försvagats.

Dialogfrågor:

- Vilken tyngdpunkt tycker ni att den nya versionen av den Halländska Överenskommelsen ska ha?
 - Operativ – dvs fokus på uppkomna behov, aktuella händelser
 - Strategisk – dvs fokus på förutsättnings- och strukturfrågor, långsiktiga processer
- Vad ser du för värde av att din organisation finns i Överenskommelsesammanhang?

INFORMATION

Ansökan om "**Hälsa i ett sammanhang**" är inlämnad till Region Halland och under beredning. Ansökan handlar om att starta ett förebyggande arbete riktat mot personer med psykiska besvär och är framtagen genom den Halländska Överenskommelsen. Personerna fångas upp och sätts i kontakt med en individuellt anpassad förening som erbjuder ett meningsfullt sammanhang. Syftet är att förebygga så att individer med besvär inte utvecklar sjukdom utan stärker sin känsla av sammanhang och därmed sin hälsa. Men innebär också att Region Halland kan stärka sitt arbete med förebyggande folkhälsoarbete och lägga mer av sina resurser på de som har störst behov. Föreningarna som tar emot deltagare stärker sin kontakt med personer som annars är svåra att nå, möjlighet att öka sina medlemstal och synliggör föreningars positiva insatser på folkhälsan genom sina grunduppdrag.

Nedskärningarna för studieförbunden på nationell nivå kommer att få effekt även i Halland. Eftersom studieförbunden står för mycket av den infrastruktur som finns för föreningslivet innebär de nya förutsättningarna att studieförbunden på alla nivåer kommer att jobba på andra sätt än idag. Det är fortfarande oklart hur det kommer se ut. I Halland innebär neddragningen 15 miljoner per år. RF-SISU, som är idrottens studieförbund men tillhör en annan budgetpost, verkar inte påverkas direkt. Men de ökade granskningarna av studieförbunden som är knutna till folkbildningsrådet gör att även RF-SISU förhåller sig till dem.

Flera **återstartsstöd** försvinner vid årsskiftet. Det handlar om tillfälliga medel och det är viktigt att komma ihåg att dessa medel inte är någon grundfinansiering utan riktat stöd.

SOU om kultursamverkansmodellen har presenterats. Den heter "Kultursamhället – utvecklad samverkan mellan stat, region och kommun". I huvudsak föreslår utredningen att ytterligare decentralisera modellen, så att förhållandet mellan stat, region och kommun ska bli mindre hierarkiskt. Kommunerna ska både få mer ansvar och inflytande genom att de själva ska kunna söka medel, vilket enligt rapporten bör göra dem mer aktiva och intresserade av kultur. Organisationen Ideell Kulturlians uttrycker oro kring vad utredningens förslag kan leda till för idéburna organisationer:

– Att begreppet "civilsamhällets organisationer" helt plockas bort i det nya förslaget är både oroväckande och direkt obegripligt. Samråd med civilsamhället har framhållits som en av styrkorna i den modell som varit, och vi vet genom tidigare rapporter att civilsamhällets kulturorganisationer är centrala för att öka delaktigheten i kulturlivet, säger Calle Nathanson, ordförande för Ideell kulturlians.

Utredningen hittas här: <https://www.regeringen.se/rattsliga-dokument/statens-offentliga-utredningar/2023/09/sou-202358/>

SCBs kartläggning över det civila samhällets utveckling (2021)

SCB har tagit fram statistik över det civila samhällets utveckling i Sverige. I rapporten framkommer bland annat att antalet organisationer i det civila samhället uppgick till 263 498 (2021). Det är en ökning med 1,1 procent, jämfört med 2020. En majoritet av organisationerna var ideella föreningar (163 350 organisationer). Detta motsvarar 62 procent av det totala antalet organisationer i det civila samhället.

I Sverige förvärvsarbetade 191 827 personer inom det civila samhället. Detta innebär en ökning med två procent jämfört med 2020.

De totala rörelseintäkterna inom icke-vinstdrivande organisationer uppgick till 147,4 miljarder kronor år 2021. Medlemsavgifter stod för 20,2 procent och intäkterna från försäljning för 22,5 procent. Försäljningsintäkternas andel har sjunkit jämfört med 2019, då de stod för nästan 28 procent av de totala intäkterna. Förändringen beror med största sannolikhet på coronapandemin. En annan pandemieffekt syns på storleken på bidrag från offentlig sektor, som har vuxit med cirka 10 miljarder mellan 2019 och 2021.

Förädlingsvärdet i det civila samhället uppgick till 161 miljarder kronor eller 3,3 procent av den totala ekonomin år 2021 (BNP).

https://www.scb.se/contentassets/Odd67570d4144f8eb55c5da9c3e96a7e/nv0117_2021a01_sm_x105br2302.pdf

Arbetet med Agenda 2030

I våras hölls en konferens om det halländska arbetet med Agenda 2030. Konferensen arrangerades av Region Halland, Länsstyrelsen och de halländska kommunerna. Nästa konferens ska ske i Falkenberg, men det pågår även ett arbete för att se hur initiativet kan utvecklas till att bli mer än bara konferenstillfällen.

Intresseanmälningar till nästa års nätverksgrupp.

4 idéburna representanter i den Halländska Överenskommelsens nätverksgrupp (HÖKar) ska utses för 2024. Hittills har 5 intresseanmälningar kommit in. Sista datumet för att anmäla intresse är den 29 oktober. Därefter samråder Rebecca med de idéburna representanterna i gruppen som utsågs 2022.